

Combaterea violenței în școală

PROF.INV.PRIMAR: BÂRLEA CORNELIA,
C. N. I., CARMEN SYLVA” PETROȘANI

Realitatea de zi cu zi este diferită azi de cea a generațiilor anterioare. Părinții și copiii își petrec mai puțin timp împreună și aproape toți adulții încearcă să echilibreze cererile vieții de familie, cu cele ale slujbei; însă de cele mai multe ori din dorința de a le oferi siguranța economică, părinții, nu își alocă suficient timp pentru educarea copiilor lor.

Părinții, familia joacă un rol foarte important în socializarea și formarea copiilor: în familie copilul vine pentru prima dată în contact cu noțiunile de responsabilitate, datorie, normă, interdicție, învață să se aprecieze pe sine și pe ceilalți, deprinde un anumit mod de viață, vine în contact cu valorile și normele societății. Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din următoarele puncte de vedere: fizic, intelectual, moral, estetic. Este greu să crești un copil, dar și mai dificil să îl educi.

Copilul reprezintă elementul central în educație. Educația trebuie centrată pe elev, iar finalitatea ei să fie formarea capacității elevului de a se adapta la realitatea socială. Școala alături de familie influențează prin condițiile concrete în care se desfășoară procesul de învățământ, personalitatea copilului. Cu alte cuvinte, pentru structurarea armonioasă a personalității copilului este indispensabil un mediu tonifiant și coerent fără manifestări violente.

În sistemul educațional libertatea individuală este greșit înțeleasă atât de către elevi cât și de către profesori și părinți și nu a avut ca efect micșorarea gradului de violență în școală, ci dimpotrivă pe fondul acestei libertăți greșit înțeleasă și exprimată, școala poate reprezenta o sursă a unor forme de violență.

Educatorii controlează din ce în ce mai dificil impactul pe care violența școlară o are asupra climatului școlar, iar praxisul educativ tradițional nu mai este suficient pentru practicarea rolului profesional al educatorilor, constrânși din ce în ce mai mult să asimileze informații privind gestionarea conflictelor și utilizarea strategiilor de rezolvare a problemelor manifestate în spațiul școlar.

Dacă anterior violența școlară nu se manifestă decât ocazional, între elevi sau dinspre cadrul didactic spre elev, acum remarcăm o violență sporită de la an la an atât între elevi cât nu rareori dinspre elevi spre cadrele didactice.

Pentru a putea preîntâmpina și dezarma un comportament violent în școală trebuie să fie concepute măsurile de combatere și prevenire a violenței în mediul școlar.

Astfel, pentru asigurarea unui climat social mai bun în școli, se impune formarea la elevi a unor comportamente nonconflictuale și dezvoltarea de abilități sociale care să evite generarea situațiilor de violență.

Cadrele didactice trebuie să observe comportamentul elevilor pentru a putea preveni manifestările violente ale acestora prin discuții atât cu elevii în cauză cât și cu familiile lor. Doar o bună colaborare a familiei cu personalul didactic va reuși prevenirea/stoparea/îndreptarea unor deviații comportamentale, deoarece cadrul legal nu permite școlii luarea unor măsuri extreme care să determine din partea elevului respectarea drepturilor celor din jur. Școlii îi revine sarcina de a corija abaterile, de a defini clar diferența dintre moral și imoral, deoarece copilul se va manifesta în mediul școlar influențat de imaginile vizualizate.

Rolul învățătorului este acela de a omogeniza colectivul, de a-i determina să respecte colegii și cadrele didactice. Acest lucru se poate realiza prin dezbateri colective, prin intermediul povestioarelor, prin acordarea de sarcini pe echipe. Școlarii trebuie învățați ce înseamnă a trăi în societate: a te înțelege reciproc, a asculta opiniile celor din jur, a exprima problemele în cuvinte nu în fapte, a lua decizii colective, și a te supune deciziei majorității, a-și controla pornirile violente.

La nivelul clasei este indicată elaborarea unui regulament intern. Elevii sunt cei ce negociază regulile și stabilesc sancțiunile în cazul abaterilor. Trebuie stabilite reguli simple ce pot fi lesne înțelese și respectate.

În condițiile în care situațiile de violență școlară nu pot fi rezolvate în mod direct prin acțiunea efectivă și imediată a cadrului didactic se impune formarea unei echipe (în cadrul căreia să fie incluse atât cadrele didactice cât și psihologul școlii, medicul, reprezentanți ai poliției, pompierilor, primăriei). Această echipă ar putea preveni și combate acte de violență prin prezentarea faptelor și explicarea urmărilor acestora.

O altă metodă de prevenire și combatere a violenței este elaborarea unui Regulament de Ordine Interioară, aducerea acestuia la cunoștință, atât elevilor cât și părinților și respectarea sa strictă. La înscrierea copilului în școală, părintele trebuie să semneze că este în acord deplin cu regulile școlii, reguli ce pot stabili de la scăderea notei la purtare până la exmatricularea definitivă a elevului în cazul constatării unor fapte de violență ce ar periclita siguranța celorlalți.

La nivelul școlii se pot înființa grupuri de dezbateri în care să se pună în discuție dificultățile muncii de formare a comportamentului prosocial al elevilor. Situațiile problemă expuse, de unul sau mai mulți profesori să fie dezbătute în cadrul grupului.

Înființarea în cadrul școlii a unui centru de consultanță cu părinții și elevii unde să se poată depista, mediatiza și dezbate acte de violență școlară.

Ca măsură de constatare a gradului de violență în școală este indicată supravegherea elevilor cu ajutorul sistemelor video. Astfel, se pot monitoriza accesul în incinta școlii, comportamentul copiilor în pauze, perturbarea activităților cadrelor didactice de către alte persoane. Dacă din punct de vedere psihic prezența camerelor video în incinta școlii descurajează manifestările violente prevenind astfel încălcarea regulamentului de ordine interioară, din punct de vedere practic înregistrările oferă dovezi incontestabile ale faptelor comise și ajută la luare unor măsuri imediate, nepermițând agravarea conflictelor.

Pentru a evita evoluția și perpetuarea violenței în mediul școlar, este necesar ca M.E.C să aibă o bună colaborare cu Mass-Media (C.N.A) și să semnaleze părinților impactul pe care vizualizarea emisiunilor necorespunzătoare vârstei îl are asupra copilului, căci sprijinul familiei este hotărâtor.

Combaterea violenței și înlocuirea ei cu spiritual de toleranță rămân obiective permanente în educație iar mijloacele folosite se multiplică, în deplină relație cu permanenta schimbare a realității.

Prin toate activitățile întreprinse în școală copilul trebuie să înțeleagă că nu-și poate alege singur conduita, deoarece libertatea sa de acțiune ar putea restrânge libertatea aproapelui său și că îndeplinirea unor îndatoriri nu este un lucru greu, dacă, de mici, încearcă să respecte, să ajute, să fie politicoși cu cei din jur.

BIBLIOGRAFIE:

1. M.Balica –Perspective asupra dimensiunii de gen în educație, Institutul de Științe ale Educației, Unicef București 2004.
2. Neamțu Cristina –Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor, Editura Polirom, Iași 2003.
3. Ferrol G. ; Neculau A. – Violența. Aspecte psihosociale, Editura Polirom,Iași, 2003.